

Preek bij Markus 10, 32-45, zondag 21 oktober 2012 Stiens

Gemeente van Jezus onze Heer,

De boodschap van deze preek of de opdracht vanuit het evangelie is in één zin te zeggen. Daarna kan ik dan Amen zeggen en dan zijn we snel weer thuis.

Dit is de zin: In de kerk moet het niet gaan om macht maar om kracht.

Stel dat we zouden kunnen berekenen hoe vaak de kerk draait om macht, of om kracht; hoe zou dan de verhouding zijn: Als we dat over heel de kerkgeschiedenis, of over de kerkgeschiedenis zouden kunnen berekenen. Wat zouden de percentages zijn? 60-40? 90-10 ?

In de kerk, in ons geloofsleven is er slechts één macht van belang, die van God. Almacht zelfs. Niet Almacht in de zin dat Hij alles kan, maar almacht in de zin van

God die tegen Mozes zegt: 'Nu je teruggaat naar Egypte, moeten jullie daar de farao alle wonderen laten zien waartoe ik je de macht heb gegeven. Ik zal ervoor zorgen dat hij hardnekkig weigert het volk te laten gaan.

2. Matteüs 28,18

Jezus kwam op hen toe en zei: 'Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde.

3. Johannes 13,3

Jezus, die wist dat de Vader hem alle macht had gegeven, dat hij van God was gekomen en weer naar God terug zou gaan,

4. Johannes 17,2

Hij heeft van u macht over alle mensen ontvangen, de macht om iedereen die u hem gegeven hebt het eeuwige leven te schenken.

Als het over macht gaat in de kerk, dan is dat de macht van God. Voor de rest moet de kerk zich intensief bezig houden met krachten, nl. alle krachten die het koninkrijk van God bevorderen, en wat Jezus en Schillebeekx betreffen krijgen dan de zachte krachten alle voorrang: Liefde, mededogen, zorg voor de kwetsbaren, vrede, vriendschap.

Macht dat is de hobby van wereldheersers en politiek. Kracht, dat is het domein van de kerk.

'De Zoon des mensen is niet gekomen om Zich te laten dienen, maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen.' Zo eindigt de

evangelielezing vandaag. Je zou kunnen zeggen: De beste wijn wordt voor het laatst bewaard. Hier bevinden wij ons opnieuw in het geheim van Christus: Zijn leven is de losprijs voor ons bestaan.

Die belijdenis maakt vele tongen los, ook vandaag de dag. Verzoening staat hoog op kerkelijke en politieke agenda's, maar is in de praktijk ver te zoeken. Onze Heilige Boeken dringen al eeuwen aan op vrede en verzoening, maar mensen zetten de wereld in brand, bombarderen hun eigen burgers of ontwrichten mensenlevens met agressie en haat.

Kracht is ons domein. En wat ons blijft binden aan elkaar, dat is dat de komst, de aanwezigheid, de dood en de verrijzenis van Jezus voor ons een grote bevrijding betekent. Dat proef ik ook in dat woord losprijs: Bevrijding, zoals slaven werden gelost en hun vrijheid terugkregen. En daarna ook bevrijding van schuld en zonde, bevrijding van de knellende banden van de dood.

We lezen dit evangelie vandaag dus eigenlijk van achteren naar voren. Vanuit de bevrijding van ons leven horen we Jezus vertellen, over wat Hem in Jeruzalem te wachten staat. Ze zijn onderweg, zoals wij met elkaar onderweg zijn. En met verbazing horen de leerlingen Hem aan. Zij waren onderweg, staat er, en Jezus ging vóór hen uit.

Dat is op zichzelf al een bevrijding, dat er iemand voor je uit gaat dat iemand de weg wijst. God is niet boven je, maar gaat als een gids in de nacht voor je uit. De leerlingen kunnen maar moeilijk begrijpen, dat Jezus naar eigen zeggen vermoord zal worden. En in hun driftige gesprekken onderweg praten ze over hun eigen positie. Wie van hen zou de Heer het meeste liefhebben? Ze praten met elkaar: Wie zou straks in de hemel dichtbij Jezus mogen zitten? Jakobus en Johannes zijn zelfs zo overmoedig om het de Heer te vragen. 'Mogen wij aan uw rechteren linkerzijde zitten, straks in de heerlijkheid?'

Jezus zegt: 'Jullie weten niet wat je vraagt. Wie groot wil worden onder u, zal dienaar zijn.'

Christen ben je niet om groot te worden, maar om dienaar te zijn. Het pastoraat en het bestuur van een gemeente is een zaak van voor elkaar klaar staan en elkaar helpen. Dit in tegenstelling tot, zoals Jezus zegt, de rijksgroten die macht uitoefenen en de regeerders die heerschappij voeren.

Pastoraat is dienen. Dit heeft niets te maken met verdienen. We spreken hier over belangeloos dienen. We moeten hier weer waken tegen de verzakelijking van dit bijbelse woord. De komende jaren zullen kerken

financieel nog wel het nodige moeten inleveren. Maar het moet blijven gaan om dienen vanuit de zachte krachten. De kerk moet nooit meegaan in de economisering van de samenleving. Maar blijven dienen, ieder naar haar bekwaamheid. Wat is dienen eigenlijk?

Ik denk dit: Dienen dat is: geen genoeg nemen met middelmatigheid! De leerlingen Jakobus en Johannes vragen om een plek aan de zijde van Christus in zijn heerlijkheid. Een vraag vanuit het verlangen naar de volheid. Ook zij nemen geen genoeg met een plek aan de rand. Maar hun vraag is gesteld vanuit egoïsme en niet vanuit het grote gebod van de liefde.

Dienen in de gemeente van Jezus is geen genoeg nemen met middelmatigheid. We nemen in het materieel toch ook geen genoeg met middelmatigheid? We willen voor ons huis, voor onze huishouding, voor onze kinderen toch ook liever het beste van het beste? En als we het kunnen betalen dan doen we dat toch?

Waarom zouden we dan in ons geestelijke in ons spirituele leven wél genoeg nemen met middelmatigheid? De gemeente van Jezus is in principe geen plek van halve waarheden. Het christendom heeft wat dat betreft en slechte reputatie. Want de kerk hield eeuwenlang halve waarheden hoog, vaak gemotiveerd door machtsdenken.

Denk aan het goedpraten van jodenvervolging en apartheid met een direct beroep op de Heilige Schrift. Ik denk aan het vervolgen van minderheden met de hand op de bijbel. Allemaal halve waarheden.

De gemeente van Jezus is in principe ook geen plek van goedkope troost. De troost die wij verkondigen vanuit het evangelie is alomvattend. Het Christusgeheim is wereldomvattend, niet exclusief voor enkelen, maar inclusief. Want also lief had God de wereld, de wereld, dat Hij zijn Zoon ervoor overgaf.

Dit evangelie navolgen vereist van ons geen middelmatigheid, maar een grote mate van radicaliteit. Onze taak is niet mensen tot christen te maken, maar om als christen te leven en te handelen. De kerk is immers niet doel maar slechts middel. Het is niet zo dat Christus eerst wat met de kerk heeft en pas dan met de wereld. Het is net andersom: Hij heeft eerst wat met de wereld, met de arme, de hongerige, de dakloze, de ontrechte.

In de gemeente, in het pastoraat moeten we geen genoeg nemen met middelmatigheid. In pastorale ontmoetingen zullen rechtvaardigheid, eerlijkheid en oprechtheid voorop gaan. We proberen in het kerkewerk

radicaal te zijn door hoge eisen te stellen aan jezelf, en aan de gemeenteleden. In deze tijd van zakelijkheid zullen we vanuit de kerkeraad expliciet de gemeente steeds moeten vragen naar haar inspanning, haar bijdrage aan het gemeentelven, en zo de gemeenschap stimuleren. En geen genoegen nemen met middelmatigheid, zodat we maar wat op de winkel passen. Nee, we moeten vernieuwen, verrassen, maar ook onze grenzen bepalen en goed op koers blijven.

Niet middelmatig, maar radicaal! Immers: bij het laatste oordeel zijn de gezegenden diegenen die de vreemdeling hebben gehuisvest, die de hongerigen hebben gevoed, de gevangenen bezocht en de zieken gesterkt en de bedroefden getroost. En als ik zeg radicaal, dan bedoel ik niet: Het met hand en tand verdedigen van je eigen denken of je eigen gelijk. Nee het is radicaliteit in de zin van doortastendheid; radicaal in de zin van: Niet afwachten. Radicaal als tegendeel van gelatenheid.

Nu komen we bij het tweede aspect van het dienen. Dienen is geen genoegen nemen met middelmatigheid, maar dienen is ook: bescherming bieden. En ook daarin doen wij Jezus na.

Bescherming bieden aan de bedroefden, aan mensen met vragen en zorgen, bescherming voor vreemdelingen, bescherming voor kinderen en jongeren. En binnen die bescherming een hoge mate van respect en eerbied voor het leven. Ook hier stellen we hoge eisen en nemen we geen genoegen met middelmatigheid.

Bescherming in de gemeente van Jezus betekent dat wij elkaar trachten te behoeden voor de diepe putten van vertwijfeling en wanhoop. En die bescherming kunnen we geven in de vorm van aandacht, goede woorden, een gebed of in een gebaar van troost of bemoediging.

Samengevat: Dienen is: Doortastendheid en bescherming en nooit genoegen nemen met middelmatigheid. Maar degene die dient, moet natuurlijk wel de ruimte krijgen om te dienen. Er moet welwillendheid zijn in de gemeente, openheid van harten, verlangen naar de radicaliteit van zachte krachten.

Wij kunnen daar als kerk veel vreugde aan kunt beleven. Want je zult ervaren, dat je liefde beantwoord wordt met dankbaarheid.

Wie anders dan de Heer van ons geloof, kan beter voor ons uitgaan dan Hij. In al het spirituele en pastorale werk herinneren we ons de vraag die Jezus stelde: Zal ik nog geloof vinden op aarde?
En het zal je verbazen hoeveel geloof er is in de harten van mensen.

Tenslotte nog dit. Jezus spreekt met zijn leerlingen nog over de beker. Jezus vraagt: Kunnen jullie de beker drinken die ik drinken moet. **In** hun overmoed zeggen ze: Ja dat kunnen we. En verrassend antwoord de Heer: Jullie zullen dezelfde beker drinken als ik.

De opstanding van de Heer heeft helaas geen einde gemaakt aan het aardse lijden, daar weten wij alles van. Wij moeten diezelfde beker drinken, de een wat dieper dan de ander.

En vervolgens zegt de Heer; Het zitten aan mijn rechter-of linkerzijde staat niet aan mij om te geven. (dus die macht heeft zelfs Jezus niet!)

Er komt een moment, dat je moet zeggen: Nu kan ik niet verder, nu moet ik het verder maar aan de goede God overlaten. Die momenten komen in pastorale gesprekken en ontmoetingen voor: Dat je geen woorden meer hebt, dat er stilte valt. Dan mag de goede en machtige God zijn krachten geven.

Die God te vertrouwen is ons verlangen.

En zijn Rijk te verwachten is ons een eer.

Veel zegen voor u allen. AMEN